Περί της λειτουργικής γλώσσας (Γέροντας Σωφρόνιος)

Date : 20 Μαρτίου, 2007

«Οι Έλληνες δια της φιλοσοφίας έφθασαν εις τα υψηλότερα δυνατά όρια αναπτύξεως του ανθρωπίνου πνεύματος και δια της γλώσσης παρουσίασαν την τελειοτέραν δυνατήν μορφήν εκφράσεως του ανθρωπίνου λόγου. Την μορφήν ταύτην της εκφράσεως προσέλαβε και εχρησιμοποίησε κατά πρόνοιαν Θεού εις την Λατρείαν επί δύο χιλιετίας η Εκκλησία του Χριστού.
Η Λειτουργία, ως το κορυφαίον μέσον αναφοράς του ανθρώπου προς τον Θεόν είναι φυσικόν να έχη ως εκφραστικόν όργανον την κατά το δυνατόν τελειωτέραν γλώσσαν.
Η χρήσις του τελειοτέρου υπάρχοντος γλωσσικού οργάνου εις τας λατρευτικάς συνάξεις βοηθεί τους πιστούς να διατηρούν την αίσθησιν του Τελείου και συμβάλλει εις την πληρεστέραν δυνατήν κοινωνίαν μετ' αυτού. Η επί τοσούτον χρόνον χρησιμοποιηθείσα και καθαγιασθείσα γλώσσα της Θ. Λειτουργίας, ήτις δύναται να χαρακτηρισθή και ως κατηγόρημα της ορθοδόξου λατρείας, είναι αδύνατον να αντικατασταθή άνευ ουσιώδους βλάβης αυτής ταύτης της λατρείας.
Δια τους λόγους τούτους είμεθα κατηγορηματικώς πεπεισμένοι ότι είναι αναγκαία η χρήσις της παραδεδομένης Λειτουργικής γλώσσης εν ταις εκκλησιαστικαίς ακολουθίαις. Ουδόλως υπάρχει ανάγκη αντικαταστάσεως αυτής υπό της γλώσσης της καθ' ημέραν ζωής, πράγμα όπερ αναποφεύκτως θα καταβιβάση το πνευματικόν επίπεδον και θα προξενήση ούτως ανυπολόγιστον ζημίαν. Είναι άτοποι οι ισχυρισμοί περί του δήθεν ακατανόητου δια πολλούς συγχρόνους ανθρώπους της παλαιάς εκκλησιαστικής γλώσσης, μάλιστα δε δι' ανθρώπους εγγραμμάτους και πεπαιδευμένους εισέτι. Δι' αυτούς η εκμάθησις εντελώς μικρού αριθμού λέξεων, αίτινες δεν είναι εν χρήσει εις την καθ' ημέραν ζωήν, είναι υπόθεσις ολίγων ωρών. Πάντες ανεξαιρέτως καταβάλλουν τεραστίας προσπαθείας δια την αφομοίωσιν πολυπλόκων ορολογιών διαφόρων τομέων της επιστημονικής ή της τεχνικής γνώσεως, της πολιτικής, της νομικής και των κοινωνικών επιστημών, γλώσσης φιλοσοφικής ή ποιητικής και τα παρόμοια. Διατί λοιπόν αναγκάζομεν την Εκκλησίαν να απολέση γλώσσαν απαραίτητον δια την έκφρασιν υψίστων μορφών της θεολογίας και των πνευματικών βιωμάτων; Πάντες, όσοι ειλικρινώς επιθυμούν να γίνουν κοινωνοί της αιωνοβίου παραδόσεως του Πνεύματος, ευκόλως θα ανεύρουν την δυνατότητα να εξοικειωθούν μετά του ατιμήτου θησαυρού της ιεράς λειτουργικής γλώσσης, ήτις κατά τρόπον υπέροχον προσιδιάζει εις τα μεγάλα μυστήρια της λατρείας... Εάν κατά την τέλεσιν της Θείας Λειτουργίας εχρησιμοποιούμεν γλώσσαν της καθ' ημέραν ζωής, τότε θα εγέννα αύτη εν τη ψυχή και τω νοΐ των παρευρισκομένων αντιδράσεις κατωτέρου επιπέδου, της φυσικής ημών υπάρξεως...Οι λόγοι της Λειτουργίας και εν γένει των προσευχών δεν είναι μόνον ανθρώπινοι αλλά και

άνωθεν δεδομένοι. Η εκκλησιαστική γλώσσα αναφέρεται εις την σφαίραν του Θείου Είναι. Οφείλει αύτη να εκφράζη την Αποκάλυψιν του Πνεύματος και τας εξ αυτής γεννωμένας νοεράς θεωρίας».

(Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου, «Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστίν», σελ. 374-376)